

Міністерство освіти і науки України Хмельницький національний університет

Академія економічних наук України, Спілка економістів України, Хмельницька торгово-промислова палата, Вища школа бізнесу та менеджменту в м. Чеханув (Польща), Європейський Науковий фонд Інституту Інновацій, м. Вроцлавек (Польща), Люблінська вища школа в Риках (Польща), Університет Миколаса Ромериса, м. Вільнюс (Литва), Тбіліський державний університет імені І. Джавахішвілі, м. Тбілісі (Грузія), Сухумський державний університет, м. Тбілісі (Грузія), Запорізький національний університет, Вінницький національний технічний університет, Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ, Донецький національний університет (м. Вінниця), Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, Національний університет «Львівська політехніка», ДУ Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України, Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана, Львівський торговельно-економічний університет, Одеський національний морський університет, НТУ «Харківський політехнічний інститут», Херсонський національний технічний університет, Центральноукраїнський національний технічний університет

ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ

МАТЕРІАЛИ

ІІІ МІЖНАРОДНОГО НАУКОВО-ПРАКТИЧНОГО ЕКОНОМІЧНОГО ФОРУМУ

VIII МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

*“ІНСТРУМЕНТИ РЕГУЛЮВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ
ЕКОНОМІКИ ТА СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ
ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ, ТОРГОВЕЛЬНОЇ ТА БІРЖОВОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ ЗА УМОВ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ”*

**XXII МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
«СТРАТЕГІЗАЦІЯ ПЛАНУВАННЯ ТА БІЗНЕС-МОДЕЛІ
ПІДПРИЄМНИЦТВА ЗА УМОВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»**

10 -11 листопада 2023 року

Ministry of Education and Science of Ukraine

Khmelnytskyi National University

Academy of Economic Sciences of Ukraine, Union of Economists of Ukraine, Khmelnytskyi Chamber of Commerce and Industry, Higher School of Business and Management in Czeganów (Poland), The European Science Foundation of the Institute of Innovations, Wrocławek (Poland), Lublin Higher School in Ryki (Poland), Mykolas Romeris University, Vilnius (Lithuania), I. Javakhishvili Tbilisi State University, Tbilisi (Georgia), Sukhumi State University, Tbilisi (Georgia), Zaporizhzhia National University, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia Trade and Economic Institute, Donetsk National University (Vinnytsia), Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas, Lviv Polytechnic National University, Institute of Market Problems and Economic and Environmental Research of the National Academy of Sciences of Ukraine, "Kyiv National University of Economics named after V. Hetman", Lviv University of Trade and Economics, Odesa National Maritime University, Kharkiv Polytechnic Institute, Kherson National Technical University, Central Ukrainian National Technical University

ENTREPRENEURSHIP AND STRATEGIC DIRECTIONS OF BUSINESS PROCESS DEVELOPMENT UNDER GLOBAL CHALLENGES

MATERIALS

III INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL ECONOMIC FORUM

VIII INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCES

*«INSTRUMENTS OF REGULATION OF THE NATIONAL ECONOMY AND
STRATEGIC PRIORITIES OF BUSINESS, TRADE AND STOCK EXCHANGE
ACTIVITIES UNDER THE CONDITIONS OF EUROPEAN INTEGRATION»*

XXII INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCES

*«STRATEGY OF PLANNING AND BUSINESS MODELS OF
ENTREPRENEURSHIP UNDER THE CONDITIONS OF GLOBALIZATION»*

November 10-11, 2023

Підприємництво та стратегічні напрями розвитку бізнес-процесів в умовах глобальних викликів: збірник матеріалів III Міжнародного науково-практичного форуму / за ред. Любохинець Л.С., Гончар О.І., Танасієнко Н.П. Хмельницький: Хмельницький національний університет, 2023. 323с.

У збірнику надруковані матеріали III Міжнародного науково-практичного економічного форуму «Підприємництво та стратегічні напрями розвитку бізнес-процесів в умовах глобальних викликів», проведеного 10-11 листопада 2023 року у Хмельницькому національному університеті.

Збережена авторська редакція. Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, правильність посилань несуть автори статей.

Рекомендовано до друку Вченою радою Хмельницького національного університету (протокол №7 від 28.12.2023).

Розглянуті проблеми розвитку національної економіки в умовах євроінтеграції, проблеми планування промислового виробництва, проблеми фінансових механізмів в стабілізації кризових явищ в національній економіці, особливості інтелектуального капіталу економіки України та його значення в становленні інноваційно-інвестиційних систем, проблемні аспекти та сучасні тенденції розвитку підприємництва та торгівлі, бізнес-моделі підприємництва в умовах цифровізації, євроінтеграційний вектор стратегізації управління підприємницьким потенціалом, проблеми управління логістичною діяльністю організаційних структур, особливості регіональної підтримки вітчизняного виробника та зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів господарювання.

Для керівників виробництв та установ, викладачів, фахівців з економіки, студентів ВНЗ.

ЗМІСТ

Секція 1

Теоретичні аспекти розвитку національної економіки в умовах євроінтеграції. Загальні проблеми планування промислового виробництва

Gonchar Olga, Dikhaminjia Irma, Natalia Belyakova

Innovation potential of Ukraine and Georgia in the conditions of global challenges.....4

Бушовська Л.Б., Ємець І., Олексюк Ю.О.

Аналіз динаміки заробітної плати в Україні за період 2019-2023 років та проблеми її регулювання в сучасних умовах.....9

Бушовська Л.Б., Джуглій О., Коваль В., Співак О.

Туризм як форма розвитку міжнародних відносин: тенденції розвитку.....14

Григорук П.М., Григораш О.М.

Виклики та перспективи економічного розвитку України в період повоєнного відновлення.....20

Запухляк І.Б., Котерлін І.Б., Бойко М.О.

Суть та необхідність нормативно-правового регулювання маркетингової діяльності.....23

Кононенко Р.О., Яцун А.Г.

Конкурентоспроможність аграрного сектору в умовах глобальних викликів.....30

Кривдик М.О., Гавловська Н.І., Параскевич В.С.

Особливості формування механізму реалізації стратегії забезпечення економічної безпеки в умовах кризи.....34

Любохинець Л.С., Клепайло Р.В., Дьячок І.Д. Конкурентоспроможність підприємства в умовах невизначеност	37
Матвійчук Л.О. Тенденції розвитку аграрного страхування в Україні в умовах воєнного стану.....	42
Матюх С.А., Рудніченко Є.М. Трансформація цілей реалізації стратегії забезпечення економічної безпеки.....	46
Мейш А.В., Локатир В.В. Боргові виклики для України.....	50
Мороз С.В., Мороз О.І. Основні аспекти функціонування ефективного бізнесу в Україні в умовах війни.....	57
Пилипак О.В. Сучасні форми трансферу технологій в Україні.....	61
Руда Т.В., Барабаш О.В. Перспективи створення та функціонування «сухих портів» в Україні.....	65
Скорик Г.І. Теоретичні засади і прояви недобросовісної конкуренції на товарних ринках України.....	68
Танасієнко Н.П., Врублевський І.М., Урізченко В.В. Ефективна інвестиційна політика держави як фактор повоєнного відновлення економіки України.....	73
Тюріна Н.М., Назарчук Т.В., Петяк А.В. Оцінювання результатів управління економікою України та пріоритети її повоєнного розвитку.....	76

Федоренко Ю.Р., Білик В. В.
Теоретичні підходи в дослідженні процесів комунікацій.....81

Фіалковська А.А.
Інструменти державного регулювання бізнесу під час воєнного стану.....84

Форкун І.В., Гришак Д.В.
Оцінка управління фінансовим забезпеченням закладів освіти України.....88

Форкун І.В., Плацідим І.С.
Інституційно-правові засади та політика управління фінансовим забезпеченням закладів освіти.....93

Шиндер В.О.
Сутнісний зміст теорій мотивації праці.....96

Секція 2

Інтелектуальний капітал економіки України та його значення в становленні інноваційно-інвестиційних систем

Гнідаш В.О.
Напрямки розвитку системи освіти України.....100

Демешко Т.В., Ткаченко В.В.
Сутність процесів наукової міграції академічного персоналу.....103

Дражниця С.А., Юрчак О.О., Босак В.О.
Стимулювання торгового персоналу, як інструмент покращення обслуговування в магазині.....105

Кравець С.А.
Сутність процесів творчого саморозвитку здобувачів освіти.....109

Кучеренко Л.О. Чинники та елементи управління кадровим потенціалом.....	112
Лісова І.О., Білик В.В. Особливості управління кадрами у системі охорони здоров'я.....	115
Попенко Н.В. Сутнісний зміст управління персоналом.....	117
Свістунов О.С., Радчик Т.М. Удосконалення системи управління персоналом підприємства за сучасних умов воєнного стану в Україні.....	121
Семикіна М.В., Куликов Г.О. Цифровізація економіки та зайнятості з позицій соціальної відповідальності.....	126
Тимошенко Ю.В., Волошин А.І. Змістовна характеристика категорії «якість освіти».....	130

Секція 3

Підприємництво та торгівля: проблемні аспекти та сучасні тенденції розвитку. Бізнес-моделі підприємництва в умовах цифровізації

Gonchar A. Theoretical principles of digitization of business activities from the position of digital ecosystems.....	136
Janowski A. M. Determinants of the effectiveness of life insurance companies in the conditions of modern challenges.....	140
Андрушкевич З.М., Кізенко С.Г. Сучасні тенденції розвитку маркетингових комунікацій в умовах	

діджиталізації.....	144
Бакай В.Й. Проблемні аспекти розвитку підприємництва під час війни.....	147
Бушовська Л.Б., К. Олійник, В. Ніколуся Сучасний стан та розвиток фермерських господарств в Україні.....	152
Гарват О.А. Оцінка показників діяльності суб'єктів господарювання України.....	158
Головач Т.В. Управління діловою активністю підприємств України в сучасних умовах господарювання.....	161
Карвацка Н.С., Заблоцький О.В. Методологія проєктного менеджменту як інструмент ціннісно- орієнтованого управління сталим розвитком підприємства.....	166
Кримчак Л.А., Кримчак О.А., Антончик О.А. Вибір інструментарію забезпечення економічної безпеки підприємства.....	169
Любохинець Л.С., Кочепуд М.Ю. Оптимізація товарного забезпечення обороту підприємства торгівлі.....	174
Мейш А.В. Компласнс в системі внутрішнього контролю та звітності бізнесу як елемент антикорупційного аудиту.....	179
Мельнік М.А. Адаптаційні можливості підприємства в умовах невизначеності.....	184

Поплавська О.В., Драйна В.Д.
Цифрова трансформація та інноваційно-інвестиційна безпека підприємницьких структур..... 189

Свістунов О.С., Мороз С.В., Гасвський Є.І.
Особливості торговельного бізнесу в умовах глобальних викликів.....193

Руда Т.В., Вальчук В.С.
Сутність та характеристика сучасних інструментів електронної комерції..... 197

Сачинська Л.В., Тихонюк В.В.
Основні методичні підходи до аналізу фінансового потенціалу підприємства.....201

Співак В.В., Яремчук О.В.
Особливості забезпечення економічної безпеки підприємства в умовах російської агресії.....205

Шалева О.І.
Якість обслуговування клієнтів як необхідна умова конкурентоспроможності компанії.....208

Секція 4

Стратегізація управління підприємницьким потенціалом: євроінтеграційний вектор

Войніков М.О.
Корпоративна культура як напрямок ефективного управління.....214

Гладкий Г.А.
Управлінські рішення та критерії їх ефективності.....217

Лосіцька Я.І., Білик В.В.
Наукові підходи у дослідженнях організаційної поведінки.....221

Любохинець Л.С., Шацький А.П., Ошовський А.С. Інструменти гнучкого управління та їх використання в бізнес-середовищі.....	224
Мейш А.В., Матвійшин Д.М. Суспільна відповідальність сучасного бізнесу: значення та аспекти прояву.....	229
Охріменко С.О., Ткаченко В.В. Концептуальні основи стратегічного розвитку організації.....	234
Плющ А.В., Білик В.В. Бенчмаркінг як спосіб підвищення конкурентоспроможності.....	237
Руда Т.В., Юр'єв Б.В. Сутність та значення антикризового управління за сучасних умов господарювання.....	238
Сірий Я.В., Білик В.В. Сутнісна характеристика стратегічного управління.....	243
Танасієнко Н.П., Русін В.В. Роль креативних індустрій в економіці України.....	246

Секція 5

Проблеми управління логістичною діяльністю організаційних структур

Касій Л.В. Можливості проектування і розвитку регіональних логістичних центрів на Львівщині (сектор агробізнесу).....	251
Мороз С.В., Заболотна С.О. Електронні засоби та звітність в логістиці.....	256

Ядуха С.Й., Левченко С.А.
Аналіз впливу кризових ситуацій на логістичний бізнес: виклики та втрати.....261

Ядуха С.Й., Мейш О.В.
Страхування вантажу як запорука безпечного логістичного супроводу.....266

Секція 6

Регіональна підтримка вітчизняного виробника. Зовнішньоекономічна діяльність суб'єктів господарювання

Дражниця С.А., Лихогод О.Г., Ярмолюк Я.А.
Прогресивні методи та інструменти удосконалення організації торговельної діяльності.....272

Проскурович О.В.
Кластеризація розвитку швейного виробництва на Поділлі.....275

Руда Т.В., Рудий А.М.
Роль інституту банкрутства за сучасних умов здійснення підприємництва.....279

Сментина Н.В.
Державне регулювання експорту в умовах воєнного стану: виклики та преференції для бізнесу.....281

Ядуха С.Й., Wildauer К.
Способи міжнародного транспортування вантажу “Тор Logistik”.....286

Sukhonos К.
Applied principles of implementation of innovation policy of business structures.....292

Секція 7

Демократичні основи розвитку громадянського суспільства

Доценко І.О.

Добровільна участь у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування: зміни в законодавстві.....296

Заславська О.О.

«Революції в головах» або що таке громадянська освіта?.....300

Посвістак О.А.

Популізм як інструмент політичних партій у ХХ-ХХІ ст.: проблема впливу на демократію.....305

Іванов М.В.

Сучасні трансформації суспільства як чинник розвитку підприємництва.....310

СУТНІСНА ХАРАКТЕРИСТИКА СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Концепція стратегії є ключовою складовою стратегічного менеджменту, що вимагає ретельного аналізу в зв'язку з тим, що формує фундамент для подальшого дослідження теоретичних основ вдосконалення системи стратегічного менеджменту навчальних закладів.

Термін «стратегія» походить від грецького *strategia* (1680-90гг.), що означає «діяльність генералів» - «generalship». Таким чином, історія появи терміна «стратегія» має військові коріння і визначає його, як «науку планування і напрямки великомасштабних військових операцій, маневрування силами для додання їм найбільш вигідних позицій до вступу в сутичку з ворогом» [1]. Стратегія в загальному розумінні – це «план, метод або послідовність маневрів для досягнення конкретної мети або результату» [2].

У другій половині минулого століття, з урахуванням стабільності бізнес-середовища та економічного підйому, в цей період, поняття «стратегія» в науці і практиці управління було відсутнє. Однак, 60-70-і роки минулого століття можна охарактеризувати, як хаотичні, тобто такі, що характеризуються турбулентними змінами в економічному середовищі, що змусило економічних суб'єктів сформувати певну, гнучку реакцію для забезпечення сталого, конкурентоспроможного стану та ефективності функціонування в даному середовищі [3]. Саме стратегія стала засобом забезпечення такої реакції, тобто

інструментом, що забезпечує стабільність у розвитку ринкових суб'єктів і конкурентну перевагу на даному етапі.

Таким чином, ключовим і постійним елементом в управлінні організаціями стала стратегія, яку визначають не тільки, як досягнення конкурентної переваги, а й «як дію, розпочату стороною у відповідь на реальні або прогнозовані дії конкурента» [3]. Існуюче сьогодні трактування даного поняття існувало в американській військовій науці в 50-і роки і надалі було використано в теорії управління. У 60-70 рр. дане тлумачення поняття було значно розширене і вже не існувало консенсусу в його визначенні.

G.Steiner (1979 р.) та I.Ansoff (1965 р.) – основоположники стратегічного управління, розглядаючи стратегію як набір правил для прийняття рішень про діяльність організації, підміняли строги визначення інтуїтивними уявленнями. [4]. При цьому вказувалося, що стратегія – «це абстрактне поняття» і що її реалізація не може принести організації практичної вигоди. Крім того, вона є дорогавартісною, як за витратами часу, так і за грошовими витратами.

Сьогодні існує два основних підходи до визначення поняття стратегії – аспектний і системний. Дійсно, дані поняття розкривають змістовну частину цього явища, але перший підхід розглядає тільки моноаспектне явище, що менш значуще, ніж системний підхід. Отже, системний підхід за своєю результативністю перевершує аспектний.

Сьогодні існує два основних підходи до визначення поняття стратегії – аспектний і системний. Дійсно, дані поняття розкривають змістовну частину цього явища, але перший підхід розглядає тільки моноаспектне явище, що менш значуще, ніж системний підхід.

Отже, системний підхід за своєю результативністю перевершує аспектний.

Сучасні визначення стратегії значно відрізняються, існує безліч трактувань її широкого і двозначного поняття і не існує певного, остаточного визначення стратегії. Узагальнюючи основну частину сучасних тлумачень стратегії, виділимо їх центральне ядро: стратегія – це сукупність способів впливу на об'єкт управління, спрямованих на його модифікацію згідно фіксованих цілей, де присутні два взаємозалежних елементи: мета і спосіб її досягнення.

Предметом стратегічного управління є проблеми, безпосередньо пов'язані з головними цілями організації, при цьому об'єктами виступають функціональні зони організації.

Стратегічне управління нерозривно пов'язане з тактичним (операційним), оскільки відповідає на три основні питання:

- 1) становище організації на даний момент;
- 2) яке положення організація хоче займати в наступні півроку, рік;
- 3) які дії необхідно зробити для наміченого положення.

Стратегічне управління – внутрішня структура організації, здатна до швидкого реагування на зовнішні умови, а також потенціал організації, який дає основу для досягнення поставлених цілей в майбутньому. Тобто діяльність стратегічного управління націлена на забезпечення тривалого ефективного існування організації.

Стратегічні цілі розвитку є одним з початкових етапів стратегічного управління. Вони відіграють ключову роль серед всіх орієнтирів і видів цілей, визначених організацією. Головним критерієм для реалізації стратегічних цілей є відсутність протиріч з цілями галузевих, регіональних, державних систем.

Література

1. Катькало В.С. Еволюція теорії стратегічного управління: монографія / В. С. Катькалою – К.: КНЕУ, 2015. – 548с.

2. Webster's Revised Unabridged Dictionary / Noah Porter. – NJ.: MICRA, Inc., 2016. – 214 p.

3. Хміль Т.М. Стратегічний менеджмент: навч. посіб. / Хміль Т. М., Василик С.К., Шишмарева Л. О. – Х : Харків. держ. екон. ун-т, 2014. – 136 с.

4. Steiner G. A. Strategic Planning - What Every Manager Must Know: A Step-by-Step Guide / Steiner G. A. - N.Y.: The Free Press, 1979. – 383 p.

Н.П. ТАНАСІЄНКО, В.В. РУСІН

Хмельницький національний університет

РОЛЬ КРЕАТИВНИХ ІНДУСТРІЙ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

Внесок креативного сектору в Україну має велике значення для економічного, культурного та соціального розвитку, адже сприяє створенню робочих місць, інноваціям, культурному обміну та покращенню життя громадян.

В 2020 році креативні індустрії сприяли створенню 4,2% доданої вартості в українській економіці, що склало 132,4 млрд. гривень [1]. Слід зазначити, що внесок креативного бізнесу в ВВП зріс на 0,3% порівняно з попереднім роком [1].

Обсяг продукції, реалізованої в галузі креативних індустрій, становив 333,9 млрд. гривень, що представляє 3% загального обсягу продукції в Україні [1].

У світі креативна економіка складає 6,1% ВВП, і кількість робочих місць у цій галузі зростає щорічно. В Україні внесок креативного бізнесу в ВВП становить приблизно 7%, але фахівці вважають, що його потенціал може перевищувати 10% [2].